

Удовенко І.О.
канд. екон. наук, доцент
Уманський національний університет садівництва

РЕКРЕАЦІЙНЕ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА РОЗВИТОК ТУРИЗМУ НА ЧЕРКАЩИНІ

Навколишнє природне середовище притаманне Україні, яке обумовлене її вигідним географічним положенням є пріоритетним фактором формування рекреаційної індустрії. Площа освоєних та потенційних рекреаційних територій в Україні (без радіаційно-забруднених) становить 12,8% території країни і розподіляється відповідно до природних особливостей семи рекреаційних регіонів: Карпатський, Придністровський, Дніпровський, Донецько-Приазовський, Поліський, Причорноморський, Кримський [1]. Преважна більшість регіонів України характеризується основними видами рекреаційних ресурсів, що спонукають вихід України на світовий ринок туристичних послуг.

Потенціал нашої держави, як рекреаційної зони, для світової рекреаційної мережі обумовлений широким спектром природно-кліматичних, культурно-історичних та національно-етнографічних ресурсів, які формують передумови для розвитку більшості видів рекреаційної діяльності

Природне середовище, що характерне для нашої держави, сприяє формуванню рекреаційного потенціалу тих територій, які являються частиною туристичного середовища направлено на відновлення фізичних та духовних сил людини та її відпочинку. Так як рекреаційна діяльність пов'язана з людським фактором, то по своїй суті, вона націлена на соціально обумовлене залучення природи у виробничу діяльність суспільства.

Постійне зростання попиту на продукт рекреаційного виробництва викликає необхідність вирішення багатьох питань, пов'язаних з визначенням характеристик природно-рекреаційного потенціалу та регламентованого, екологічно збалансованого природокористування і, відповідно, оптимального задоволення попиту людей у споживанні рекреаційного продукту.

В силу різноманітності природного потенціалу України можливості рекреаційної індустрії концентруються на землях різного цільового призначення. А це в свою чергу обумовлює відповідну його оцінку та певну систематизацію з метою визначення основних напрямів розвитку рекреаційного землекористування на перспективу.

Загальна площа земель, придатних для рекреаційного використання в Україні становить, 15,6% території, в тому числі рівнинних рекреаційних ландшафтів – 7,1, гірських - 2,3 (у Карпатах – 1,9, в Криму – 0,4). Близько 7,8 млн. га відносять до умовно придатних для рекреації земель (мають обмежене рекреаційне значення).

Рекреаційне землекористування – це частина земної поверхні з визначеними межами в натурі (на місцевості), на якій розміщені компоненти природного середовища та феномени соціокультурного характеру, які можуть бути використані як ресурси для організації рекреаційної діяльності щодо використання природно-рекреаційного потенціалу території [2].

Головною умовою його виникнення є наявність на даній земельній ділянці природних рекреаційних властивостей і їх придатність для організації певного напрямку рекреаційної діяльності.

Черкаська область має досить потужний природний рекреаційний потенціал для розвитку рекреаційної діяльності і туризму. На сьогодні землевпорядники Черкаської області виготовили правовстановлюючі документи на 41,7 га земель рекреаційного призначення. Загалом на території Черкаської області налічується 13 об'єктів відповідної категорії, загальною площею 51,2 га. Зазначені об'єкти розташовані на територіях Золотоніського (4), Черкаського (4), Канівського (1), Чигиринського (1), Уманського (1) районів, також у Каневі (1) та Умані (1).

Окрім цього, на Черкащині обліковуються 24 об'єкти оздоровчого призначення, загальною площею 187,1 га, з яких правовстановлюючі документи виготовлені на площу 175,2 га. З них найбільші знаходяться у Черкаському районі, зокрема в адміністративних межах Свидівської сільської ради – ТОВ «Лікувально-оздоровчий заклад «Черкаський санаторій та дитячий оздоровчий

центр «Світанок», загальною площею земель 58,52 га, Будищанської сільської ради – санаторій «Мошногір'я», площею 15,4 га, Геронимівської сільської ради – санаторій «Україна», площею 14,09 га.

В області найбільше рекреаційне навантаження припадає на річку Дніпро та його притоки Рось і Тясмин, узбережжя яких майже повсюдно використовуються для відпочинку [3].

Санаторії, пансіонати, будинки відпочинку, туристичні бази та інші оздоровчо-відпочинкові заклади розміщені на берегах або в безпосередній близькості до водних об'єктів, наявність яких значно підвищує рекреаційний потенціал місцевості.

Маючи різноманітний ресурсний потенціал, розвиток туристичної та рекреаційної діяльності в Україні сприятиме зміцненню економіки країни, наповненню державного бюджету, зростанню добробуту українських громадян, збереженню історико-культурної спадщини, піднесенню духовного потенціалу суспільства.

Разом з тим, слід зауважити, що при цьому важливо визначити пропускну спроможність рекреаційних об'єктів та виробити відповідну політику розвитку галузі із залученням як органів державної влади та місцевого самоврядування, так і учасників рекреаційного ринку (рекреаційні заклади, споживачі), мешканців рекреаційних територій.

Бібліографічний список:

1. Скаковська С.С. Управління туристично-рекреаційним потенціалом регіону. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*, 2016. С. 67-70.

2. Попович С.І. Туристично-екскурсійні ресурси України: вступ до проблеми. К.: Знання, 2017. с. 7-17.

3. В області обліковують землі рекреаційного та оздоровчого призначення. 2021. URL: <http://procherk.info/news/7-cherkassy/31400-v-oblasti-oblikovujut-zemli-rekreatsijnogo-ta-ozdorovchogo-priznachennja>.